

AKKER- EN WEIDEVOGELS: RESULTATEN IN BEELD

JAARBERICHT 2018

GELDERS ACTIEPLAN

Akker- en weidevogels zijn karakteristiek voor het agrarische landschap. Veel agrariërs, agrarische natuurverenigingen, natuurbeheerders en vrijwilligers zetten zich enthousiast in voor de bescherming van deze boerenlandvogels. Ondanks al hun inspanningen zijn de populaties akker- en weidevogels in Gelderland, net als in de rest van Nederland, sterk afgenomen.

ACTIEPLAN

In 2016 is er een Actieplan Akker- en Weidevogels verschenen. Dit plan kwam tot stand door de inzet van de Gelderse Natuur- en Milieufederatie en LTO Noord. Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de drie agrarische collectieven in Gelderland hebben dit initiatief ondersteund.

Doel van het plan is een extra impuls geven aan akker- en weidevogelbeheer. In 2017 lag de focus op het weidevogelbeheer. Dankzij de extra middelen vanuit de provincie Gelderland zijn er al veel hectares plas-dras gerealiseerd en zijn tientallen vrijwilligers opgeleid voor de beheermonitoring van weidevogels. In dit jaarbericht laten we als projectpartners zien wat we in 2018 hebben gerealiseerd voor de akker- en weidevogels in Gelderland.

Resultaten in beeld

In 2018 zijn de activiteiten van 2017 voortgezet. Zo zijn er nog meer plas-dras percelen bijgekomen en hebben vele vrijwilligers deelgenomen aan (opfris)cursussen voor de beheermonitoring van weidevogels. Daarnaast zijn er weer meer hectares kruidenrijke akkerranden voor de patrijs onder beheer gebracht.

Aanvullend op de lopende activiteiten is in 2018 een grote slag gemaakt in de bescherming van de patrijs door een omvangrijke beheermonitoring voor deze akkervogel op te zetten. Vooral in het rivierengebied en de Achterhoek zijn lokaal nog populaties aanwezig van deze schuwe akkervogel. Aangezien het aantal patrijzen in veel gebieden niet bekend is en niet duidelijk is waar ze zich bevinden is vooral hier afgelopen jaar veel aandacht voor geweest. De resultaten van deze extra inspanningen zijn in dit jaarbericht in beeld gebracht.

Ruigterandjes en struwelen

Het leefgebied van de patrijs bestaat voornamelijk uit kleinschalig open agrarisch landschap, zoals weilanden, akkers en braakliggende terreinen met ruigterandjes en struwelen. Patrijzen nestelen graag in de ruige stukjes en onder hagen/struwelen en foerageren in het open gebied.

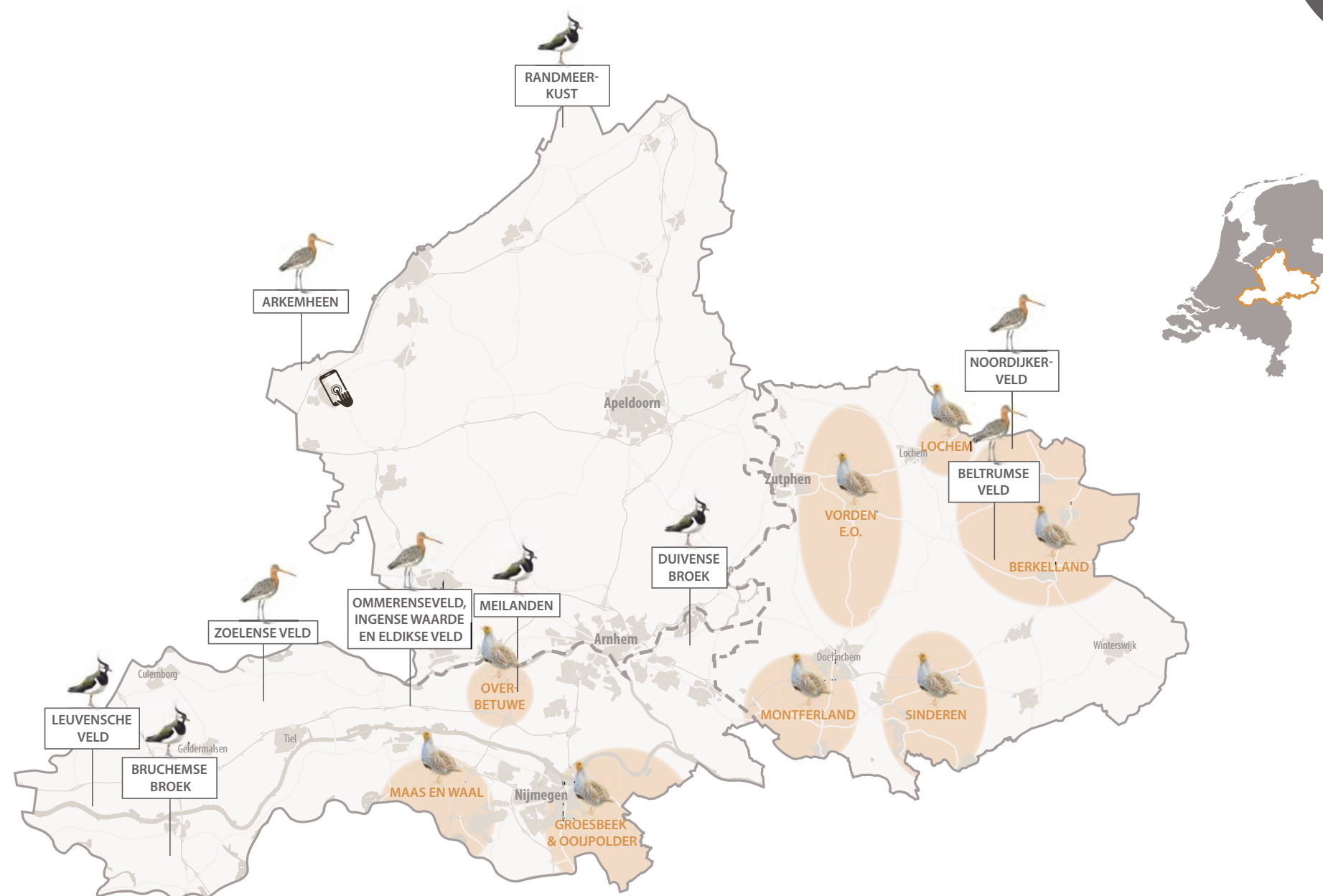
De vogels zoeken hun voedsel op akkers, in weilanden en in ruige akkerranden. Volwassen patrijzen eten vooral plantaardig voedsel. Kuikens zijn in de eerste weken volledig afhankelijk van insecten. "We kunnen patrijzen helpen door de aanleg en beheer van akkerfaunaranen, die voedsel en dekking bieden. De randen leveren namelijk zaden en granen en zorgen voor meer insecten. Bovendien blijven ze de hele winter staan en helpen daarmee de patrijzen een moeilijke periode door", zegt Karen Hinkamp, boerenlandvogelcoördinator bij Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

De agrarische collectieven zetten zich in voor het verbeteren van het leefgebied voor deze akkervogel.

Resultaten 2018

Met dank
aan alle
vrijwilligers!

Cursus digitale gegevensverwerking

De database Boerenlandvogels.nl biedt de mogelijkheid om zinvolle analyses te maken van de nest- en broedresultaten per weidevogelgebied. Deelnemers van de cursus leerden hoe zij telgegevens al in het veld kunnen invoeren met een mobiel apparaat.

Cursussen weidevogelmonitoring

Vrijwilligers zijn opgeleid om BTS-tellingen uit te kunnen voeren. BTS staat voor Bruto Territoriaal Succes en bestaat uit een broedpaartelling en een gezinstelling. Dankzij deze monitoring door vrijwilligers is er inzicht in het broedsucces van de grutto in alle Gelderse weidevogelgebieden.

Cursus kievitmonitoring

Op basis van het voorbeeldproject 'Kansen voor de kievit' uit Brabant is een gestandaardiseerde telmethode ontwikkeld om het broedsucces van kieviten te monitoren. In gebieden waar specifieke beheermaatregelen voor de kievit zijn genomen, zoals kievitranden en uitgestelde bewerkingen op bouwland, zijn cursussen georganiseerd over hoe de vrijwilligers kievitgezinnen kunnen monitoren.

Telgebieden patrijs

Samen met Sovon is een gestandaardiseerde telmethode voor de patrijs ontwikkeld. In gebieden waar de collectieven speciaal voor de patrijs akkerfaunaranden beheren zijn vrijwillige patrijzertellers geworven en opgeleid. In het vroege voorjaar gaan de vrijwilligers op pad om territoria van de patrijs vast te stellen. Door het in kaart brengen van deze gegevens kunnen collectieven maatregelen voor de patrijs gericht inzetten.

Hectares onder beheer

De drie agrarische collectieven hebben in 2018 wederom extra beheercontracten gesloten voor akker- en weidevogelbeheer. In totaal gaat dat om vele honderden hectares. Een paar opmerkelijke resultaten:

PATRIJS (EN ANDERE AKKERVogELS)
172 HECTARE KRUIDENRIJKE AKKERRANDEN

KIEVIT
28 HECTARE KIEVITRANDEN
49 HECTARE BOUWLAND MET EEN RUSTPERIODE

KRITISCHE WEIDEVogELS
33 HECTARE PLAS-DRAS PERCELEN

MONITORING PATRIJS

OPGELEIDE VRIJWILLIGERS PATRIJZENTELLING

CR 61

VALA 138

GEMONITORDE GEBIEDEN

CR 30

VALA 120

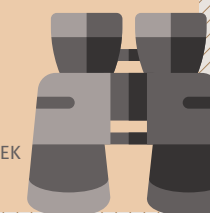
GETELDE BROEDPAREN PATRIJS

CR 40

VALA 74

CR: COLLECTIEF RIVIERENLAND

VALA: VERENIGING AGRARISCH LANDSCHAP ACHTERHOEK

VOORUITBLIK NAAR DE TOEKOMST

Eind 2018 is de uitvoeringsperiode van het Actieplan Akker- en Weidevogels formeel afgerond. Uiteraard lopen de beheercontracten gewoon door tot en met 2021. We blijven dus ook de komende jaren de vruchten plukken van alle maatregelen die we dankzij de extra financiering hebben gerealiseerd.

Daarnaast benutten we doorlopend kansen die er zijn voor meer biodiversiteit in het landelijk gebied. Zo zijn we als projectpartners in diverse samenwerkingsverbanden actief betrokken bij het opstellen van een Gelders Actieplan Natuurinclusieve Landbouw. Daarnaast zijn er POP3-aanvragen ingediend voor de Gelderse regeling voor Natuurinclusieve Landbouw en de landelijke regeling voor Niet-productieve investeringen ten behoeve van akker- en weidevogelbeheer.

We blijven ons ook in de toekomst inzetten voor de boerenlandvogels in Gelderland!

Colofon

Uitgave van Collectief Rivierenland, Collectief Veluwe, Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek, LTO Noord, Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de Gelderse Natuur- en Milieu Federatie, maart 2019

Tekst:

Gelderse agrarische collectieven, Yvette Ruesen en Stichting Landschapsbeheer Gelderland, Karen Hinkamp

Eindredactie:

Nieuw&CO, Monique Nieuwenhuis

Foto's:

Voorzijde: Jan Stronks. Patrijzen: Gerwil Grievink. Achterzijde: Wim van den Boom

Illustraties:

Elwin van der Kolk

Vormgeving:

Designimals, Laura Hondshorst